

Crna Gora
Zavod za školstvo

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 408 901
fax: +382 20 408 927
www.zzs.gov.me

Broj: UPI 01-037/25-877/2

Podgorica, 11. 07. 2025.

BIRN.ME

- Programska menadžerka Jelena Mitrović -

PREDMET: Zahtjev za slobodan pristup informacijama

Poštovana,

U skladu sa Vašim zahtjevom, kojim se od Zavoda za školstvo traži davanje informacija i kopija o zastupljenosti tema: kriptovalute, blockchain tehnologija, digitalni novčanici i smart ugovori kao i pilot programa i usvojenih strategija za finansijsku pismenost mladih, navodimo sledeće:

U zvaničnim nastavnim planovima i opšteobrazovnim programima srednjih škola u Crnoj Gori, uključujući gimnazije i srednje stručne škole, trenutno nema specifičnih nastavnih sadržaja, pojmova ili obrazovnih ishoda koji se direktno bave kriptovalutama, blockchain tehnologijom, digitalnim novčanicima ili smart (pametnim) ugovorima.

Kada je edukacija o finansijskoj pismenosti mladih u crnogorskom obrazovnom sistemu u pitanju, obavještavamo Vas da se taj proces odvija kroz više različitih pristupa, čime se sistemski i dugoročno nastoji doprinijeti podizanju svijesti i razvijanju praktičnih znanja i vještina učenika u ovoj oblasti, koja je od izuzetnog značaja za lični i profesionalni razvoj mladih, kao i za funkcionisanje savremenog društva u cjelini.

Finansijska pismenost se razvija kroz:

- Obavezne predmetne programe,
- Izborne predmetne programe,
- Međupredmetne teme,
- Ključne kompetencije, kao i
- Vannastavne aktivnosti.

Još od 2012. godine, na svim nivoima obrazovanja u Crnoj Gori implementira se međupredmetna tema **Preduzetničko učenje**, u okviru koje su jasno definisani **ishodi učenja** koji se odnose i na finansijsku pismenost. Ti ishodi obuhvataju razvoj osnovnih znanja o upravljanju novcem, razumijevanju potrošnje, štednje, budžetiranja i finansijskog planiranja, sa posebnim naglaskom na razvijanje odgovornosti, kritičkog mišljenja i donošenja informisanih finansijskih odluka kod učenika.

Međupredmetne teme koje se odnose na finansijsku pismenost izrađene su za sve nivoje obrazovanja – predškolsko, osnovno i srednje. Dokumenta sa detaljno definisanim ishodima i aktivnostima dostupna su na sljedećim linkovima:

1. Preduzetničko učenje u okviru područja aktivnosti u predškolskom vaspitanju i obrazovanju (<https://www.gov.me/dokumenta/2781465d-a2a1-4278-9ccf-4c38b6de6bf6>)
2. Međupredmetna tema Preduzetničko učenje za osnovnu školu (<https://www.gov.me/dokumenta/a4547831-9f7e-426a-8589-681fb7b6d6b3>)
3. Međupredmetne oblasti u predmetnim programima - Opšta gimnazija (<https://www.gov.me/dokumenta/48eefc15-0724-466a-b4bd-1e117b0396ea>)

Pored toga, finansijska pismenost kod učenika dodatno se razvija kroz **izborne predmetne programe**, koji omogućavaju dublje razumijevanje i praktičnu primjenu finansijskih koncepata. Primjeri ovih programa uključuju:

- Predmet **Preduzetništvo** za osnovnu školu (od VII do IX razreda) <https://www.gov.me/dokumenta/3bfad071-9290-4c5d-a506-e1f76e13be0c>
- Predmet **Preduzetničko učenje** za srednje škole, koji se izučava u I ili II razredu gimnazije (<https://www.gov.me/dokumenta/b764bd82-22b5-4c06-96c1-7985b1a2d94e>)

U cilju unapređivanja sistema i proširivanja mogućnosti za jačanje finansijske pismenosti među mladima, **Zavod za školstvo** je potpisao **Memorandum o saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore**. Ovaj memorandum podrazumijeva zajedničke aktivnosti, uključujući izradu obrazovnih materijala, organizaciju obuka i edukativnih kampanja, kao i podršku nastavnicima u implementaciji sadržaja iz oblasti finansijske pismenosti. **Memorandum dostavljamo u prilogu.**

Takođe, prepoznajući značaj međunarodne saradnje i razmjene znanja i praksi, Zavod za školstvo je uspostavio saradnju sa globalnom mrežom **Aflatoun International**, koja djeluje u preko 140 zemalja svijeta i bavi se promocijom finansijske pismenosti i socijalnog preduzetništva kod djece i mladih. U okviru ove saradnje, takođe je potpisan **Memorandum koji se nalazi u prilogu.**

Kao dodatnu aktivnost, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore razvijen je **dvodnevni program obuke za nastavnike**, čiji je cilj podizanje nivoa kompetencija prosvjetnih radnika u oblasti finansijske pismenosti. Ovaj program je **usvojen od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje u maju tekuće godine**, čime se otvara prostor za njegovu široku implementaciju i profesionalno usavršavanje nastavnika širom zemlje.

Srdačan pozdrav,

Prilog:

Kontakt osoba: Nevena Čabrilo i Radoje Novović

tel: 067 615 614 i 067 528 085

email: nevena.cabrilo@zss.gov.me

radoje.novovic@zss.gov.me

DIREKTORICA

Raba Hodžić

Balkanska istraživačka mreža Crna Gora
Petra Dedića 26 (Građanska kuća), 81000 Podgorica, Crna Gora
Kancelarija: +382 68 885 880 Redakcija: +382 68 885 861
www.birn.me birn.montenegro@birnnetwork.org

Zavod za školstvo
Vaka Đurovića bb
81000 Podgorica

Podgorica, 08.07.2025. godine

Predmet: Zahtjev za slobodan pristup informacijama

Poštovani,

Na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama (Službeni list Crne Gore, br. 44/12 i 30/17), molimo Vas da nam dostavite **kopije**:

- Nastavnih planova za srednje škole u Crnoj Gori u kojima se pominju teme poput kriptovaluta, blockchain tehnologije, digitalnih novčanika (walleta) i smart ugovora.
- Pilot programa i usvojenih strategija za finansijsku pismenost mladih.
- Ukoliko nijeste u posjedu pomenute dokumentacije molimo da nam dostavite informaciju da li se razmatra eventualno uvođenje ovih tema u nastavni program u bliskoj budućnosti.

Ukoliko pomenuta dokumenta ne posjedujete u elektronskoj formi, molimo Vas da nam kopiju istih pošaljete putem pošte na adresu organizacije koja se nalazi u zaglavlju zahtjeva.

Molimo Vas da nam odgovor na predmetni zahtjev dostavite u skladu sa članom 31 Zakona o slobodnom pristupu informacijama bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od prijema ovog zahtjeva.

S poštovanjem,

Jelena Mitrović
Programska menadžerka